

ΡΥΘΜΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Μάθημα 1°

Ρυθμική Αγωγή (τέμπο)

Βάλε το δάχτυλό σου στη βάση του λαιμού ή στο εσωτερικό μέρος του καρπού σου. Προσπάθησε να ακούσεις τους χτύπους της καρδιάς σου. Μέτρησε τον αριθμό των χτύπων της καρδιάς σου σε ένα πρώτο λεπτό της ώρας. Αν έχεις γύρω στους 60-80 χτύπους, ο σφυγμός σου είναι φυσιολογικός, μέτριος. Αν δοκιμάσεις να τρέξεις έντονα για ένα λεπτό και προσπαθήσεις να βρεις πάλι το σφυγμό σου, θα συνειδητοποιήσεις ότι η καρδιά σου τώρα χτυπά γρηγορότερα.

Το ίδιο συμβαίνει και με τη μουσική. Μπορεί να είναι αργή, μέτρια ή γρήγορη. Το πόσο αργά η γρήγορα εκτελείται ένα μουσικό κομμάτι εξαρτάται από την ρυθμική αγωγή (τέμπο) του κομματιού.

"Βρες το τέμπο": Άκουσε ή τραγούδησε μαζί με τον διδάσκοντα τα παρακάτω τραγούδια. Αποφάσισε αν το τέμπο του κάθε τραγουδιού είναι 'αργό', 'μέτριο' ή 'γρήγορο'.

1. "Ο πιο καλός ο μαθητής" (Γ. Ζαμπέτας)
2. "Της αγάπης αίματα" (Μ. Θεοδωράκης)

"Ποιο είναι το κατάλληλο τέμπο;": Τραγουδίησε το τραγούδι "Άγια νύχτα" με γρήγορο τέμπο και το "Τρίγωνα κάλαντα" με αργό τέμπο. Τι παρατηρείς; Μήπως το ίδιο το τραγούδι με το ύφος του υπαγορεύει και το κατάλληλο τέμπο εκτέλεσης;

Όταν κάποιος γράφει ένα μουσικό κομμάτι, καθορίζει λιγότερο ή περισσότερο συγκεκριμένα το τέμπο στο οποίο πρέπει να εκτελείται το κομμάτι. Επάρχουν μουσικά σύμβολα και όροι που αναγράφονται στις μουσικές παρτιτούρες και δηλώνουν το τέμπο του κομματιού. Οι πιο συνηθισμένοι όροι που δηλώνουν τέμπο ανήκουν στην ιταλική γλώσσα και αναγράφονται στη συνέχεια. Κάτω από κάθε ιταλικό όρο αναγράφεται επίσης η προφορά του. Ξεκινάμε από το πολύ αργό τέμπο στα αριστερά και όσο κινούμαστε προς τα δεξιά, κάθε όρος δηλώνει ένα γρηγορότερο τέμπο.

Πολύ αργά	Αργά			Μέτρια		Γρήγορα		Πολύ γρήγορα	
Grave	Largo	Lento	Adagio	Andante	Moderato	Allegretto	Allegro	Presto	Prestissimo
<i>Γκράβε</i>	<i>Λάργκο</i>	<i>Λέντο</i>	<i>Ανιάτζο</i>	<i>Ανιάντε</i>	<i>Μοντεράτο</i>	<i>Αλεγκρέτο</i>	<i>Αλέγκρο</i>	<i>Πρέστο</i>	<i>Πρεστίσιμο</i>

Μεταβολές της ρυθμικής αγωγής

Σε ένα μουσικό κομμάτι η ρυθμική αγωγή μπορεί να μεταβάλλεται. Υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες για εκφραστικούς λόγους η ρυθμική αγωγή (τέμπο) αυξάνει σταδιακά (υπάρχει δηλαδή επιτάχυνση της μουσικής) ή ελαττώνεται σταδιακά (επιβράδυνση της μουσικής). Η σταδιακή επιτάχυνση της μουσικής αποδίδεται με τον ιταλικό όρο *accelerando* (*accel.*), που προφέρεται "ατσελεράντο", και η επιβράδυνση με τον όρο *ritardando* (ή *ritard*), που προφέρεται "ριταρντάντο". Σε όποιο σημείο της μουσικής υπαγορεύεται επιστροφή στο αρχικό τέμπο, υπάρχει ο όρος *a tempo* (προφέρεται "α τέμπο").

Μεταβολές της Ρυθμικής Αγωγής

- Επιτάχυνση: *Accelerando* (*accel.*)
- Επιβράδυνση: *Ritardando* (*ritard.*)
- Επιστροφή στο αρχικό τέμπο: *a tempo*

"Διασκευή γνωστού τραγουδιού": Διάλεξε ένα γνωστό τραγούδι. Γράψε σε μια σελίδα χαρτί τους στίχους του τραγουδιού και σημείωσε αλλαγές που θα επιθυμούσες να κάνεις στο τέμπο του τραγουδιού. Γράψε τις πληροφορίες σχετικά με το τέμπο και τις αλλαγές του πάνω από τους στίχους στους οποίους αναφέρονται. Προσπάθησε να χρησιμοποιήσεις όρους για το τέμπο που αναφέρθηκαν παραπάνω. Τραγούδησε ή απάγγειλε μόνος σου ή μαζί με τους συμμαθητές σου το τραγούδι, με βάση τα όσα έχεις σημειώσει σχετικά με το τέμπο. Συζητήστε για το αποτέλεσμα.

